

Република България
Областна администрация Шумен

П Л А Н

**ЗА ЗАЩИТА ПРИ ПРОДЪЛЖИТЕЛНИ ЗАСУШАВАНИЯ
НА ОБЛАСТ ШУМЕН**

**ШУМЕН
2024 г.**

I. ЦЕЛ:

1. Намаляване на неблагоприятното въздействие на опасните фактори върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природната среда.

2. Осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от продължителни засушавания чрез партньорство и по-добра координация.

3. Създаване на способности за реагиране и възстановяване при продължителни засушавания.

II. ОБХВАТ:

Планът се прилага за територията на област Шумен. Изпълнението на плана се извършва от съставните части на Единната спасителна система на територията на област Шумен и Областния щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и взаимодействие с Националния и общински щабове.

III. ОПИСАНИЕ НА СИТУАЦИЯТА:

Продължителен безвалежен период със съпътстващи го повишена температура, намалена влажност, повишени изпарения; дефицит на почвената влажност с проявление на сух коренообитаем почвен слой и нарушен воден баланс в почвата, с влияние върху развитието на растенията и техните добиви и условията за развитие на организмите в почвата; отчетливо намаление на водните ресурси – повърхностен и подземен отток, намалено подхранване на язовири, водоеми и влажни зони със съпътстващи ги въздействия по отношение на природата, екосистемите и хората; пряко отражение на недостига на вода върху водоснабдяване, водопотребление, напояване, електропроизводство и други.

Продължителната суша ще се отрази във всички сфери на обществения живот. Вероятно е въвеждането на режим на водоподаването за питейно-битови и промишлени нужди. Затруднено поддържане на хигиенни и битови условия в здравни и обществени заведения, както и в жилищните сгради и учебните заведения. Възможно е възникването на епидемии и епизоотии. Значително завишаване на пожарите в горски и полски територии. Вероятно унищожение на зеленчукови, овощни, зърнени и други култури. Затруднено осигуряване на водопой и изхранване на животните. Възможно е обезлесяване на площи, измиране на диви животни и риби, екологични катастрофи.

IV. ПРИЕТИ УСЛОВИЯ ЗА ПЛАНИРАНЕ:

1. Въвеждане ограничения във водоподаването;
2. Влошаване на хигиенно-битовите условия;
3. Необходимост от осигуряване на допълнителни водоизточници и питейна вода;
4. Възникване на пожари, епидемии и епизоотии;
5. Увеличена заболяемост и възможни човешки жертви;
6. Затруднено изхранване и водопой на животните;
7. Големи финансови загуби и продукция на земеделски производители, животновъди, предприятия, заведения за обществено хранене и други.

V. ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ДЕЙСТВИЯТА:

1. Оперативна готовност:

Наблюдението, ранното предупреждение и оповестяването се основават на:

- информация и данни предоставени от физически лица, организации и институции;
- информация и данни от системите за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления;

- информация и данни, получени в центровете на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112;
- хидрометеорологична прогностична информация за опасни явления от НИМХ, Агенцията за проучване и поддържане на нивото на река Дунав и други;
- международен обмен на информация и данни.

Националният институт по метеорология и хидрология (НИМХ) извършва краткосрочни, средносрочни и месечни прогнози за времето в страната. Оперативното звено в НИМХ издава краткосрочни прогнози за времето – ежедневно за следващите 24-36 часа. В рамките на краткосрочната прогноза се издават и **предупреждения за опасни и особено опасни метеорологични явления**. Предупрежденията се дават в цвят, в зависимост едновременно от вероятността да се случи опасно явление и влиянието, което би могло да окаже то върху живота и дейността на хората. Всеки цвят има определено послание. Опасните явления се обявяват със съответен код и цвят.

Ако вашият регион е в **зелено** - опасни метеорологични явления не се очакват.

Жълтото означава потенциална опасност. Има повишена вероятност за опасни метеорологични явления. Възможни са щети. Следете прогнозата за времето. Не предприемайте неоправдан риск, особено при извършване на дейности, които зависят от времето.

Оранжево означава опасност. Прогнозират се опасни и особено опасни метеорологични явления. Съществува голяма вероятност за материални щети. Възможни са човешки жертви. Бъдете много внимателни, следете подробната информация за очакваните метеорологични условия и следвайте съветите на властите.

Червено означава голяма опасност. Прогнозират се екстремни метеорологични явления със значителен териториален обхват. Има висок риск от големи щети върху инфраструктурата и околната среда. Съществува повишена вероятност за човешки жертви. Бъдете изключително внимателни. Задължително следвайте съветите и разпореденията на властите и бъдете готови за извънредни мерки.

На сайта на НИМХ се публикуват и сезонни прогнози с линк: http://info.meteo.bg/i/meteo/seasonal_forecast/SeasonalForecast_BG201912.pdf

Сезонните прогнози се обновяват периодично и в тях е представена информация за вероятните температури и валежи. Има кратко описание за вероятността на прогнозите.

Данните са обществено достъпни на сайта на НИМХ, а освен това се предоставят на Средствата за масова комуникация, на областни и общински администрации, на държавни органи и институции. Данни се предоставят и на Националния оперативен център на ГД ПБЗН и Оперативните центрове на РД ПБЗН.

Ранното предупреждение и оповестяването на органите на изпълнителната власт и на населението при бедствия се определят с Наредбата за условията и реда за функциониране на националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия и за оповестяване при въздушна опасност, приета с ПМС № 48 от 1.03.2012 г. (Обн. ДВ, бр. 20 от 2012 г.).

Дежурният в ОЦ на РДПБЗН, оперативният дежурен на ОД МВР, дежурните по областен и общински съвети за сигурност получават информация при възникване на опасни явления и я обменят по между си. ОЦ на РД ПБЗН уведомява компетентните съставни части на единната спасителна система и координират по-нататъшната дейност.

Компетентните съставни части на ЕСС, отговорни за изпълнение на дейностите при продължителни засушавания са: - РД ПБЗН, ОД МВР, ЦСМП, БЧК, Общински администрации и доброволни формирования към тях, РИОСВ Шумен, Басейнова дирекция Черноморски район, Басейнова дирекция Дунавски район, Областна дирекция „Земеделие“, В и К дружествата, Регионална здравна инспекция Шумен, ОД „Безопасност на храните“ Шумен, Министерството на регионалното развитие и благоустройство, ДАМТН - Главна дирекция

надзор на язовирните стени и съоръженията към тях, Регионално управление на образованието към МОН.

Съставните части на ЕСС и фирмите включени в плана за защита при бедствия, привеждат в готовност силите и средствата за реагиране.

ОЦ на РД ПБЗН оповестява областния и общинските щабове на засегнатите общини за изпълнение на съответните планове за защита при бедствия по заповед на областния управител, кметовете на засегнатите общини или Директора на РД ПБЗН.

При техническа неизправност на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, дежурният по Областен съвет за сигурност оповестява личния състав на областния щаб по разпореждане на областния управител.

Дежурните екипи на РД ПБЗН, ОД МВР, ЦСМП, поддържат постоянна оперативна готовност и работят на непрекъснат сменен режим.

Времето за привеждане в готовност на останалите структури в работно време е 60 минути, а в извън работно време – 90 минути.

2. Ред за активиране на плана: Със заповед Областният управител обявява “бедствено положение“ за цялата или за част от територията на областта при условие че се случва, случило се е или има опасност да се случи бедствие и мащаба надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси.

Съответният кмет на засегнатата община може да поиска обявяване на бедствено положение от областния управител, когато не могат да бъдат обезпечени дейностите по чл. 19, ал. 1 от ЗЗБ, чрез изпълнението на общинския план за защита при бедствия. При въвеждане на областния план за защита при бедствия управлението преминава на областно ниво.

Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в засегнатите територии продължава да изпълняват своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на областно ниво от областния управител и щаба за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

С обявяването на бедствено положение се въвежда областния план за защита при бедствия.

Искане на допълнителни сили и средства се извършва чрез попълване на (СОП Приложение № 6).

3. Определяне на защитни действия:

- Наблюдение на атмосферните процеси и прогноза за развитието на бедствието;
- Приемане, анализиране и разпределяне на информацията за мащабите на бедствието;
- Въвеждане на ограничения във водоподаването на населените места;
- Въвеждане на ограничения за напояването на земеделски земи;
- Включване на алтернативни водоизточници във водоснабдителната система;
- Вземане на проби от водоизточници и оценка на годността за питейни и битови нужди;
- Вземане на проби и оценка на храните;
- Осигуряване на питейна вода за населението;
- Осигуряване на вода за битови нужди за болници, учебни заведения, детски градини и жизненоважни обекти за обществото;
- Извършване на неотложни аварийни дейности на аварирани съоръжения от В и К инфраструктурата и по включване на допълнителни водоизточници във водопреносната и водоснабдителната системи;
- Осигуряване на вода за големите животновъдни обекти;
- Оценка на епидемиологичната обстановка и предприемане на съответните мероприятия;
- Оценка на епизоотичната обстановка и предприемане на мероприятия;
- Установяване броя на пострадалите и лечение;

- Периодично информиране на населението за бедствието и даване на препоръки за поведение;
- Ежедневна оценка на ефикасността на проведените мероприятия;
- Осигуряване на обществения ред и сигурност;

4. Предупреждение и оповестяване на населението: В приложение № 2 към чл. 18, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за функциониране на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия и за оповестяване при въздушна опасност, продължително засушаване не е включено като основен вид опасност.

За територията на областта се предприемат действия за допълнително информиране чрез мегафони и/или автомобили с високоговорители на РД ПБЗН Шумен, ОД МВР Шумен и общинските администрации.

Информация за характеристиките, прогнозата и мащабите на бедствието, указания за поведение и действие на населението се подава и чрез регионалните оператори на радио и телевизионни програми, както и чрез радиотранслационните възли в населените места.

Отговорникът за публична информация към Областния щаб за защита при бедствия организира предоставянето на информация за населението чрез медиите за мащабите на бедствието и предприетите мерки от изпълнителната власт и Единната спасителна система.

5. Изпълнение на защитни действия: Повечето защитни действия се прилагат едновременно съобразно обстановката, решенията на Областния щаб за защита при бедствия и ръководителя на операциите.

ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ СТРУКТУРИ
Наблюдение на атмосферните процеси и прогноза за развитието на бедствието.	Националният институт по метеорология и хидрология (НИМХ).
Приемане, анализиране и разпределяне на информацията за мащабите на бедствието.	ОЦ на РД ПБЗН, ЕЕНСП 112, ОД МВР, дежурни в областен и общински съвети за сигурност.
Въвеждане на ограничения във водоподаването на населените места.	В и К дружества, кметове на общини.
Въвеждане на ограничения за напояването на земеделски земи.	МОСВ - графици големи язовири, ОД "Земеделие", Напоителни системи -клон „Долен Дунав“, Басейнова дирекция „Дунавски район“, Басейнова дирекция „Черноморски район“.
Включване на алтернативни водоизточници във водоснабдителната система.	В и К дружества, кметове на общини, Басейнова дирекция Дунавски район, БД Черноморски район.
Вземане на проби от водоизточници и оценка на годността за питейни и битови нужди.	В и К дружества, РЗИ.
Вземане на проби и оценка на храните.	ОДБХ.
Осигуряване на питейна вода за населението.	Кметове на общини, Екипи на ОблС на БЧК подпомагат осигуряването на вода, В и К дружества, областен и общински щаб за защита при бедствия.
Осигуряване на вода за битови нужди за	Кметове на общини, В и К дружества,

болници, учебни заведения, детски градини и жизненоважни обекти за обществото.	директори на учебни и здравни заведения, собственици на обекти, областен и общински щаб за защита при бедствия.
Извършване на неотложни аварийни дейности на аварирани съоръжения от В и К инфраструктурата и по включване на допълнителни водоизточници във водопреносната и водоснабдителната системи.	В и К дружества, кметове на общини, собственици на съоръжения.
Осигуряване на вода за големите животновъдни обекти.	Собственици на обекти, кметове на общини.
Оценка на епидемиологичната обстановка и предприемане на съответните мероприятия.	РЗИ, собственици на обекти.
Оценка на епизоотичната обстановка и предприемане на мероприятия.	ОДБХ, собственици на животновъдни обекти.
Установяване броя на пострадалите и лечение.	РЗИ, болнични заведения.
Периодично информиране на населението за бедствието и даване на препоръки за поведение.	Областен и общински щабове за защита при бедствия.
Ежедневна оценка на ефикасността на проведените мероприятия.	Областен и общински щабове за защита при бедствия, В и К дружества, кметове на общини.
Осигуряване на обществения ред и сигурност.	ОД МВР.

6. Изпълнение на дейности по възстановяване:

Редът е разписан в Раздел VI от Плана за защита при бедствия – Възстановяване и подпомагане.

Организирането, координирането, съхранението и предоставянето на населението на дарения и помощи се извършва от Областния съвет на БЧК със съдействието на кметовете на общини.

Неотложните възстановителни работи след бедствие за обектите, общинска собственост, се организират от кметовете на общини, съгласно общинските планове за защита при бедствия, а за обектите, държавна собственост – от областния управител и териториалните структури на министерства и ведомства.

Областният щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия на база оценка и анализа на ситуацията предлага решения за възстановяване на жизнено важни услуги за населението.

Дейности	Отговорни структури
Осигуряване на снабдяването на населението със стоки от първа необходимост и медицинско обслужване.	Кметове на общини, Екипи на ОблС на БЧК подпомагат осигуряването на стоки, РДСП, РЗИ
Организиране и разпределяне на помощи от дарителски кампании.	Кметове на общини, ОС на БЧК, РДСП
Извършване на оценка на щетите и внасяне на документи в МКВПМС.	Кметове на общини, РДСП, собственици на инфраструктура, областна дирекция „Земеделие“.
Лечение на пострадали.	Болнични заведения.
Осигуряване на медикаменти и консумативи.	Болнични заведения, РЗИ.
Оказване на психологична помощ и психосоциална подкрепа на пострадалите и на спасителните екипи.	ОблС на БЧК, РЗИ, ОД МВР.
Осигуряване на фуражи за животните, семена за посеви и други при облекчени условия.	Предложения от кметове на общини и областен управител, ОД Земеделие.
Извършване на ремонтни дейности по обекти на В и К инфраструктурата в средносрочен план.	В и К дружества и кметове на общини, собственици на В и К инфраструктура.
Осигуряване на хигиенно -битовите условия в здравни, учебни, детски заведения и други важни обекти за обществото.	Кметове на общини, директори на училища и детски градини, собственици на обекти, директори на лечебни заведения, РЗИ.
Осигуряване на хигиенни условия във животновъдните обекти.	Собственици на обекти, ОДБХ, ОД „Земеделие“.
Оглед на язовирите и съоръженията към тях и предприемане на действия по отстраняване на неизправностите.	Собственици на язовири.
Извършване на ремонтни дейности по хидромелиоративната инфраструктура в средносрочен план.	Напоителни системи - клон „Шумен“ и собственици на хидромелиоративна инфраструктура.
Осигуряване на обществения ред.	ОД МВР, частни охранителни фирми при необходимост.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОТГОВОРНОСТИТЕ:

1. Основни части на Единната спасителна система: Предприемат незабавни действия по изпълнението на плана.

2. Областен управител:

- Организира и ръководи защитата при бедствия в областта;
- Създава организация за ранно предупреждение за бедствия;
- Създава със заповед областен щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и общински щабове ;
- Със заповед определя ръководител на операциите;
- Може да обяви бедствено положение на територията на областта или на част от нея ;
- В зависимост от мащабите на последиците от бедствието, Областният управител може да възложи на членове на щаба изпълнението на определени допълнителни функции по планиране и логистика.

3. Областният щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с Националния и общински щабове извършва:

- Анализ и оценка на обстановката;

- Предлага на областния управител за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагането на засегнатото население;
- Осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на бедствието;
- Информира чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;
- Докладва на областния управител за хода на провежданите защитни мероприятия;
- Членовете на Областния щаб за защита при бедствия изпълняват дейности съгласно утвърдени функционални задължения.

Областният щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия осъществява дейността си в гр. Шумен, бул. Славянски № 30 в заседателна зала № 2, а при необходимост, в сградата на РД ПБЗН Шумен, ул. Охрид № 15 или друго място, определено съобразно обстановката.

VII. РЪКОВОДСТВО И КООРДИНАЦИЯ:

1. Ръководител на операциите: Определя се със заповед на Областния управител. Осъществява взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в изпълнението на дейностите при продължителни засушавания. Притежава необходимата експертиза и опит.

В зависимост от обстановката и необходимите неотложни дейности се определя представител на кое ведомство да е Ръководителят на операциите.

Ръководителят на операциите организира и контролира изпълнението на одобрените решения на Областния щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия.

При провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи има право да:

- Забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;
- Нареди временно извеждане на лица от района на бедствието;
- Разпореди незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;
- Поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
- Създаде щаб на ръководителя на операциите с представители на участващите екипи от единната спасителна система;
- Раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

2. Оперативен център на РД ПБЗН: Осъществява координация на съставните части на единната спасителна система:

- Приема и оценява информацията за бедствието;
- Уведомява компетентните съставни части на единната спасителна система и координира по-нататъшната дейност.
- Извършва ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, съставните части на единната спасителна система и населението;
- По искане на ръководителя на операциите организира включването на предвидените в плановете за защита при бедствия съставни части на единната спасителна система, както и допълнителни сили и средства.

8. Събиране и обмен на информация за бедствието: Оперативният център в РДПБЗН Шумен приема и оценява информацията за обстановката при обявен режим на „бедствено положение“ поради продължително засушаване. Получената и предадена гласова информация в и от оперативния център се записва и архивира с възможности за последващо прослушване.

В зависимост от мащаба и последиците от бедствието и провежданите неотложни мероприятия, периода на събиране и обобщаване на информацията е два пъти дневно, а при необходимост по-често. При нормализиране на обстановката периода може да удължи на 2 пъти седмично. Данните се предават в Областния щаб за защита при бедствия за оценка на ефективността на действията и прилагане на допълнителни мерки.

Предаването на информацията на национално ниво се извършва съгласно стандартна оперативна процедура.

Информацията в ОЦ на РД ПБЗН Шумен се получава от:

- Приетите информация и сигнали, подадени от населението на ЕЕНСП 112 Районен център Варна и Националния оперативен център;
- Информация от Областна дирекция „Земеделие“;
- Информация от НИМХ;
- Информация от Басейнова дирекция „Дунавски район“ и БД „Черноморски район“;
- Информация от РИОСВ Шумен;
- Информация от В и К дружествата;
- Информация от Напоителни системи - клон „Шумен“, ДАМТН;
- Информация от РЗИ за епидемиологичната обстановка и болничните заведения;
- Информация от ОДБХ за эпизоотичната обстановка и състоянието на животновъдните обекти;
- Информация от Регионалното управление на образованието;
- Информация и сигнали от дежурните по общински съвет в общините;
- Информация и сигнали от дежурния в областния съвет за сигурност;
- Информация от дежурния в ОД МВР Шумен;
- Информация от ръководителя на операциите и екипите в мястото на намесата;
- Свидетели, потърпевши и други.

IX. КОМУНИКАЦИИ:

Наличните средства и възможности за комуникация в областта са директните телефонни връзки, мобилните телефонни връзки, радио връзки и интернет. Предприятията, осъществяващи електронни съобщения, са длъжни да съдействат на МВР за осъществяване на комуникациите при бедствия и на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 (чл. 30 от ЗЗБ).

За комуникация се използват и средствата, работещи на работния честотен диапазон на МВР. При възможност и при необходимост допълнително могат да се използват средствата за комуникация на таксиметрови и транспортни фирми и други.

X. РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПЛАНА:

Финансовото осигуряване на плана се осигурява от Държавния бюджет чрез МКВПМС, Общинските бюджети, Бюджетите на министерства и ведомства, дарения и други.

Ресурсното осигуряване за изпълнение на дейностите, заложи в плана е дадено в (Приложение № 5).

Разчет за храна, вода и продукти от първа необходимост за едно денонощие е даден в (Приложение № 40).